

Egy hétköznapi punk

Megyeri Ferenc: nem arról írtam, hogy „az a buzi turulmadár meg az a szemét szentkorona”

A Hétköznapi csalódások nevű punkzenekar a rendszerváltással egyidős: 1990-ben alakult Pécsen. Ma az egyik legnépszerűbb hazai csoport a műfajban. Néhány dalszövegük, soruk („kössük a Csurkát fel” stb.) ügyészi vizsgálat tárgyát képezte, melytől hivatott tisztázni, vajon abba az ügynevezett Lex Gönczbe ütköznek-e, amelynek alapján Európában szokatlan módon betiltották a Mein Kampf magyar nyelvű terjesztését. Az együttes tevékenységére ebből a szempontból a Demokrata hívta fel a figyelmet. Most Megyeri Ferenc, az együttes énekese, frontembere nyilatkozik lapunknak.

MOLNÁR BALÁZS

– Hogyan alakult a csapat, honnan van a neve, amely már önmagában is kihívó?

– Az együttes 1990 végén alakult egy kocsmában, a pécsi Barlang borozóban. Négyen-ötven összejöttünk, unatkoztunk, elhatároztuk, hogy csinálunk valamit. Persze mindenkihez a punkzene állt legközelebb. Így megalakítottuk az akkor még Picsát, amely néhány koncert erejéig futott ezen a néven, aztán kezdtek kitiltani, letiltani minket. Végül, hogy a kecske is jóllakjék, a káposzta is megmaradjon, Hétköznapi csalódások lett a név.

– Szerinted mi a punk lényege? Van egy szám, amelyben azt énekled: „A baloldalra tettem fel egy egész életet”.

– Igen, nyilvánvaló, hogy ha valaki a punknak a politikus válfaját űzi, mint mi – bár a szememben a többi irányzat nem is punk –, akkor emberileg azt hiszem, az a tisztességes, ha a baloldal mellett teszi le a voksot. Nekem egyébként mindig is a Dead Kennedys volt a példaképem.

– Ezek szerint a punkban a zene másodlagos szerepet játszik?

– Ha nem is másodlagos, de... Mondjuk, hatvan százalékban fontos a szöveg, negyvenben a zene.

– Sokak szerint a punk mára elveszítette lényegét, még mindig olyan értékrendek ellen lázad, amelyek régen leromlottak.

– A dolgok annyit változtak, hogy vannak merevségi fokozatok. De szerintem ma is vannak kispolgárok, vannak politikai szemétségek, csak lehet, hogy ezek 10-15-20 évvel ezelőtt keményebbek voltak. Ma olyan közepesen kemények.

– Mit szólsz ahhoz a vádhoz, hogy ti tulajdonképpen kormányprogramot vagy az SZDSZ programját hajtjátok végre, amikor a másságról, toleranciáról stb. énekeltetek?

– Ha nekik ez az ideológiájuk, az pozitív, bár minden pártot a cselekedetei minősítenek. Hogy ki mit beszél, nem érdekes. Itt az elmúlt nyolc évben ezermillió párt ígért tízmillió jó dolgot. Az SZDSZ-nek nem hiszem, hogy sok dicsekednivalója lenne ebben az ügyben.

– A '90-es évek elején igen durván támadták dalaitokat és az akkori hatalmat, Csurka Istvánt, az egyházat, a pápát. Említetted egyszer, hogy Horn Gyulát sem tartjátok sokkal többre, a jelenlegi kurzust mégsem veszítet a szatokra. Miért?

– Ez igaz, de egy együttesnek nem kell feketelistát felállítania, vagy minden kormányváltáskor kipécézni egy embert. Amikor indultunk, nem tetszett néhány ember, az eszméik, de unalmas lenne minden politikushoz írni egy számot. Én ugyanúgy érzem magam, mint 1994 előtt, nem sok minden változott.

– Hisztek a náciveszélyben?

– A látványossága mintha csökkent volna, bár ha úgy vesszük, van ez a Szabó Albert-féle párt. Annak idején néhány ezer kóbor skinhead volt az országban, ma lehet, hogy csak négyszázan vannak, de egyenruhában, szervezettebbek, és gondolom, főntről kapják az ukázt.

– Mi a problémátok a pápával? Talán fiatalok milliói járnak templomba, ahol a szószékről kapnak utasításokat? Nem inkább a Dallas ideológiáján nevelkednek?

– Azt hiszem, mindkettő elég nagy probléma.

– Mégiscsak többen nézik a Dallast.

– Nyilvánvaló, de az én szememben mindegy, hogy kétféle vagy négyféle hülye van. Szerintem ugyanolyan káros keresztény birkanyájá nevelni az ifjúságot, mint hamburgeres örültekké.

– Az igazi punk általában felvállalja egy kisebbség védelmét?

– Így van.

– Azért is kérdelem, mert statisztikák szerint az aktív hívők aránya csak 15 százalék körül mozog, tehát ők egy kisebbség.

– Sok kisebbség van, de csak pozitív dolgok mellett érdemes kiállni. Önmagában a kisebbség nem kritérium. Egy faji vagy más alapon üldözött kisebbség mellett ki kell állni.

– Van ilyen itthon?

– A szélsőjobbosok részéről vannak faji előítéletek.

– Úgy értem, intézményesült üldözés, diszkrimináció létezik?

– Nyilvánvalóan nincsenek diszkriminatív intézkedések, csak mindenki saját szája íze szerint értelmezi a törvényt.

– Lovas István a Fővárosi Ügyészség feljelentéssel élt, hogy a Rap és a Punk a Fasizmus ellen című 1996-os válogatáskazettát (4-5 éves felvételeket is tartalmaz – a szerk.) tiltásuk miatt szerezte annak egyes szövegrészei fennálló törvényekbe ütköznek. Szerinted kimerítik az ominózus sorok a nyilvános gyűlöletkeltés fogalmát?

– Ő tudja, biztos kimerítik. Egyébként, ha létezne az a kategória, hogy gyűlöletkeltők elleni gyűlöletkeltés, akkor ebbe lehetne sorolni ezt a kazettát.

– Nincs etnikai felhangja azon soroknak, melyek egyébként a kazettán szintén szereplő Hooded Madnesstől származnak, hogy: „magyar bunkók éhenhalni magyar földre temetnek, magyar szegbe magyar lófasz, magyar férgék esznek meg”?

– Nem ismerem személyesen az együttest, és nem akarom védelmembe venni, de valószínűleg tartom, hogy nem ilyen célból írták ezt a számot, nem hiszem, hogy magyargyűlölők lennének, inkább arról lehet szó, hogy megunták a népi-ethnizmus handabandázást, és erre reagáltak.

– Azt viszont te énekled, hogy: „És ha majd győzünk, újra verjük a kulákokat / Minden újgazdagra várnak a gulágok”. Ezek szerint a hajdani kulákküldözéssel egyetértetek?

– A kulákküldözéssel egyetértünk. Tevékenységük igen károsan hatott a gazdaságra, az más kérdés, hogy nagyszámú teljesen ártatlan ember is a gulágokra került. De ha például a Rákosi-rendszer elért

volna, hogy csak a kulákok kerüljenek el-
különítő táborokba, azt támogattuk volna.

– *Bizonyos esetekben tehát erőszak-
párti vagy?*

– Akik erőszakot alkalmaznak, azokkal
szemben igen.

– *Nekem úgy tűnik, hogy sok mindent
felvállaltok az egykori Szovjetunió törté-
netéből.*

– Bármennyire is befeketítették a Szov-
jetunió múltját, a '20-as években, amíg
Lenin élt, és amíg Sztálin hatalomra nem
került, addig pozitív dolgokat tudott fel-
mutatni ez az ország.

– *A lágereket Leninék intézményesítet-
ték 1918-ban.*

– Én úgy tudom, hogy abban az időben
csak azok kerültek oda, akik valóban meg-
érdemelték.

– *Még egy részt idéznék a válogatáska-
zettáról: „Hol a Szent Korona meg a
nagy turul, amikor partiba vágnak hátul-
rul?”. Szerinted ez sem sérti a magyarsá-
got? Ha ugyanezt a Tórával vagy a Ko-
ránnal összefüggésben hallanánk, mi
történe?*

– Nem tudom, ki számára sértő. Nyil-
vánvalóan ez a szám is a skinhead erő-
szakra való válasz volt, de nem arról írtam,
hogy „az a buzi turulmadár meg az a sze-
mét szentkorona”. Mindenesetre az én éle-
temben a jelképek nem töltenek be fontos
szerepet.

– *Ismét megkérdem, hogy ha valaki
például a Tóra hiábavalóságáról, égeté-
séről énekelne, az sem háborítana fel?*

– Nem, sőt azt mondanám, hogy termé-
szetesen igaza van. Ez legfeljebb a cionis-
tákat háborítaná fel. A nacionalizmusba
beletartozik a cionizmus is. Én ugyanúgy
elítélem a zsidó nacionalizmust, mint a
román, magyar, német vagy bármilyen na-
cionalizmust. ■

„Amíg Lenin élt, és amíg Sztálin hata-
lomra nem került, addig pozitív dolgo-
kat tudott felmutatni a Szovjetunió”

Csak az idegen szép

Elszomorító, ugyanakkor elgondolkasztó esetről számolt be nemrégiben a szlovéniai magyarok hetilapja. Az Alsólendván megjelenő Népujság újságírója, Király Jutka a saját bőrén tapasztalta, hogyan értelmezik a közszolgálatot és a magyar–magyar szoli-
daritást a szociálliberális kormány tisztviselői.

Az újságíró a napokban a barátjával nyaralásból visszaérkezve, a ferihegyi repülőtérre szeretett volna belépni a Magyar Köztársaság területére, majd folytatni az útját hazafelé. A határőr – átnézve útlevelüket – parancsoló kézmozdulattal kiállította őket a sorból. A követ-
kező fél órában mindössze annyi történt velük, hogy lekezelően rájuk szóltak, ne mászkáljanak, hanem üljenek le. Ezt követően a fiatalembert a poggyászokkal együtt betessékelték egy
öltözőbe, ahol minden magyarázat nélkül órákig várakoztatták. Miután a hölgyet bármiféle
tájékoztatás nélkül a várócsarnokban hagyták, a második órában a posztoló határőrhez „me-
részkedve” elnézést kért, és megkérdezte, mi a gond az útlevelükkel, s meddig kell még vá-
rakoizniuk. Az egyenruhás elutasítván azt felelte, hogy az ellenőrző eljárás akár négy órát is
eltarthat, és újból felszólította, hogy üljön le.

A közjáték folytatásaként a határőr odalépett az újságíróhoz, elkérte a személyi igazol-
ványát, majd tájékoztatta, hogy szlovén állampolgároknak a Magyarországra történő belé-
péskor fel kell mutatniuk azt is. (Tudomásunk szerint csupán arra vonatkozólag született ál-
lami megállapodás, hogy útlevelel helyett a jövőben személyi igazolvány is elegendő lesz a
határátlépéshez – a szerk.) A hölgy – aki egyébként, lévén határ menti lakos, szinte napon-
ta szokott Magyarországra látogatni – elmondta, hogy ilyen előírásról még nem hallott, mi-
re szó nélkül a személyi okmányát is elvitték.

A továbbiakról a lap hasábjain így számol be: „Hamarosan hozzám lépett a harmadik
rendőr: Intett, menjek vele. Bevezetett egy irodába, és kezdődött a kihallgatás: mikor kapott
útlevelet, hol járt ezzel az útlevelel, hol lépett be az országba, hol lépett ki, hol született, hány
éves, mi a foglalkozása és mivel tudja bizonyítani, ki a barátja és hol lakik (...) Néhány kér-
dés talán hirtelen eszembe sem jut. Az, hogy nem tudtam az útlevelém kiadásának pontos dá-
tumát, igen nagy gyanút kellett. Tényleg nem tudták, vagy csak tetették magukat, hogy nem
tudják, hol van a Hosszúfalú–Rédics határátkelő, hol van Lendva, hogy Szlovéniában is él-
nek magyarok? A rendőr felírta megjegyzéseit egy fehér papírra, és kitessékelt a váróterem-
be. Fáradtan (fél tízeneg éjjel), dühösen, megalázva érezve magam, visszaiültem a helyem-
re. Telefonálni nem tudtam, hiszen a közelben csak telefonkártyával működő készülék volt
(arra felhívták a figyelmet). Kártyám természetesen nem volt hozzá”.

A magyar leány az 1992-ben kiadott új okmányával beutazta már szinte egész Európát,
de a rutinellenőrzésen túl még egyik határon sem foglalkoztak vele. Most az anyaországá-
ban tapasztalt bánásmód következtében, a dühötől, a tehetetlenségtől és a végtelen ignorancia
érzésétől sírva fakadt. Talán ez is közrejátszott abban, hogy többőrai tortúra után visszaadták
szétdobált és össze-vissza hajtogatott dokumentumaikat, és „kegyesen” közölték velük, hogy
mehetnek. A cikk a következő mondatokkal végződik: „Hogy miért tartottak ott, miért hall-
gattak ki, mint egy utolsó bűnözőt, nem mondta volna meg senki, ha nem kérdezzük, most
már teljesen kiborulva. Kiderült, hogy azzal gyanúsítottak bennünket, hogy hamis útlevelel
utazunk. »Ilyen útlevelel legalább nyolc változatot ismerek« – lebegtettem előttünk a miénket
a rendőr – »és csak egy hajszálnyin múlt, hogy mehetnek«. Az »elnézést« szót nem hallot-
tuk”.

Erdélyi, a pápai, felvidéki, délvidéki nemzetársainktól nemegyszer hallottuk az elmúlt
években, hogy az anyaországban lerománozzák, ukránozzák, szlovákozzák, jugózzák
és így tovább. A magyar állam pedig indokolatlanul packázik velük a legkülönbözőbb helyzetekben. Különö-
sen a magyarok számára a magyar nyelvlektani ismeret nem szükségeltetik ahhoz, hogy a kisebbségi ember az állampol-
gári jogok szerinti országban elszenvedet sérelmek miatt érzékenyebb. Joggal várná el, hogy át-
menjen a magyar határt – a dél-tiroli németajkúak ausztriai kezeléséhez hasonlóan – gyakorla-
lag belföldiként kommunikáljanak vele. Tudjuk, hogy a rendszerváltozás utáni első négy év
figyelemre méltó kormányzati intézkedései rendre elakadtak középszinten, s a lélekten hi-
vatalnokok sok helyütt a régi reflexekkel viszonyultak akkor is a határon túli magyarokhoz.
1994 óta azután bátorítást kaptak mindazok, akik csupán tíz- és nem tizenötmillió magyarban
gondolkoznak, hiszen errefelé csak „az idegen szép”. Csak remélhetjük, hogy a jövő évi vá-
lasztások győztesei az államapparátus e szintjein is elvégzik azt az értelmi-érzelmi felvilágo-
sítást, amely összirtásadalmilag is várat még magára.

Sz. A. B.